

Шифр «МРІЯ»

**Наукова робота на тему:
«Управління місцевими бюджетами в системі публічних
фінансів»**

Анотація

Актуальність. Реалії надскладного українського воєнного буття ставлять завдання захисту територіальної цілісності та безпеки для життя в Україні, пошуку нових моделей міждержавних відносин як на європейському континенті, так і на світовому рівні. Це зумовлює як поглиблення прозорості та відкритості публічного сектору України, так і його взаємодії з публічним сектором інших країн. В умовах повномасштабної війни росії проти України суттєво скоротилися можливості наращувати надходження до бюджетів, а видатки почали стрімко зростати, що спричинило значні дисбаланси в системі публічних фінансів. Залишаються невирішеними питання прозорості формування, економічної доцільності та фінансової ефективності використання місцевих бюджетів, здійснення місцевих позик, формування та використання інших фондів, що роблять означену проблему надзвичайно актуальною.

Метою наукової роботи є розвиток теоретико-методичних засад і розробка практичних рекомендацій щодо управління місцевими бюджетами в системі публічних фінансів в умовах викликів війни та повоєнного відновлення.

Для досягнення поставленої мети визначено наступні завдання роботи: дослідити теоретичні засади управління місцевими бюджетами в системі публічних фінансів; визначити концептуальні підходи до оцінки та управління місцевими бюджетами в системі публічних фінансів; здійснити аналітичну оцінку управління місцевими бюджетами в Україні та окреслити стратегічні орієнтири його вдосконалення в системі публічних фінансів в умовах викликів війни та повоєнного відновлення.

Об'єктом дослідження є процеси управління місцевими бюджетами в системі публічних фінансів.

Предметом дослідження є теоретико-методичні засади та практика управління місцевими бюджетами в системі публічних фінансів в умовах викликів війни та повоєнного відновлення.

Для виконання поставлених завдань наукової роботи були використані загальнонаукові та спеціальні методи дослідження: аналізу, синтезу, групувань, табличний, графічний, системного підходу, логічного узагальнення тощо.

Загальна характеристика роботи. Наукова робота складається з вступу, трьох частин, висновків, списку використаної літератури та додатків. Загальний обсяг роботи складає 39 сторінок, що містять 5 таблиць та 5 рисунків. Список використаних джерел нараховує 40 найменувань. Наукова робота містить елементи наукової новизни та має практичну цінність.

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІНАНСІВ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

АНОТАЦІЯ

Актуальність теми. Сучасний розвиток територіальних громад (ТГ) неможливий без активного впровадження цифрових технологій в управління фінансами. Одним з ключових чинників для підвищення прозорості, ефективності та доступності фінансових процесів, для економічного розвитку територіальної громади є цифрова трансформація фінансів. Впровадження електронного урядування, автоматизація бюджетного процесу, цифрові платіжні системи та електронна ідентифікація створюють нові можливості для ефективного управління фінансами громад. Актуальність дослідження обумовлена необхідністю вдосконалення управління фінансовими ресурсами територіальних громад шляхом цифровізації. Попри значні досягнення у цій сфері, залишаються невирішені питання, пов'язані з інституційними, технічними та економічними аспектами цифрової трансформації, що потребують детального аналізу та наукового обґрунтування.

Мета дослідження. Метою дослідження є визначення основних напрямків цифрової трансформації фінансів територіальних громад, оцінка ефективності використання цифрових технологій у фінансовому управлінні та розробка рекомендацій щодо їх подальшого розвитку.

Завдання. Дослідити теоретичні основи цифрової трансформації фінансів; провести аналіз сучасного стану цифровізації фінансів ТГ в Україні, виявити основні тенденції, проблеми та досягнення у цій сфері; визначити пріоритетні технології та інструменти, які забезпечують ефективну цифрову трансформацію фінансів ТГ. Здійснити оцінку ефективності впроваджених цифрових рішень на основі кількісних і якісних показників та визначити їхній вплив на фінансову діяльність ТГ та на основі отриманих результатів розробити практичні рекомендації для вдосконалення системи цифрового фінансового управління в контексті стратегічного розвитку територіальних громад.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є процеси цифрової трансформації фінансів територіальних громад.

Предмет дослідження. Предметом дослідження є технології, методи та інструменти цифрової трансформації фінансів територіальних громад.

Використані методи дослідження. З метою досягнення поставлених цілей було використано комплекс як загальнонаукових, так і спеціалізованих методів дослідження. Зокрема, аналіз і синтез дали змогу поглиблено вивчити теоретичні засади цифрової трансформації. Статистичний аналіз забезпечив можливість оцінити ефективність упровадження цифрових рішень. Порівняльний аналіз застосовувався для ідентифікації передових практик у сфері цифровізації. Метод експертного оцінювання сприяв формулюванню обґрунтованих рекомендацій для подальших заходів. Проведення опитувань дозволило визначити рівень готовності територіальних громад до впровадження цифрових інновацій.

Загальну характеристику роботи. Робота присвячена цифровій трансформації фінансів територіальних громад, яка є важливим чинником підвищення ефективності, доступності та прозорості. У роботі розглядаються теоретичні основи цифровізації фінансів територіальних громад України, проаналізовано сучасний її стан, виявлено основні проблеми та перспективи. Для дослідження була використана низка методів, зокрема статистичний та порівняльний аналіз, проведено опитування. Основний акцент було зроблено на оцінці ефективності цифрових рішень та розробці практичних рекомендацій щодо вдосконалення цифрової трансформації фінансів територіальних громад.

Шифр Відновлення

ВИКОРИСТАННЯ ПУБЛІЧНИХ КОШТІВ НА ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ В
УМОВАХ ВІЙНИ

АНОТАЦІЯ

В умовах колосальних втрат української економіки і соціальної сфери країни внаслідок російської агресії надзвичайної актуальності набувають пошук шляхів та джерел соціально-економічного відновлення країни. Зруйноване житло, об'єкти енергетичної та соціальної інфраструктури, дитячі садочки, школи, лікарні вимагають негайного відновлення, яке не може бути відкладене на повоєнний період. При використанні цих публічних коштів важливо забезпечити повноту, ефективність та прозорість їх використання.

Метою роботи є визначення проблем використання публічних коштів, призначених для відновлення економіки України в короткостроковому періоді, в умовах війни та розробці пропозицій з їх розв'язання.

Завдання дослідження:

- визначити ступінь теоретичної розробки проблеми;
- дослідити нормативно-правове забезпечення та наявний досвід забезпечення публічних витрат на відновлення країни;
- виявити проблемні явища в процесі використання публічних коштів на відновлення країни;
- розробити пропозиції щодо забезпечення повноти, прозорості та ефективності використання публічних коштів на відновлення України.

Об'єкт дослідження – система відносин з приводу формування та використання публічних коштів на відновлення країни.

Предмет дослідження – досвід використання публічних коштів на відновлення економіки України.

Використані методи дослідження - абстрагування, синтез, аналіз, узагальнення, порівняння, статистичний метод, метод комплексної оцінки та графічний метод.

Констатовано, що Україна розпочала формування системи нормативно-правових рамок забезпечення процесів відновлення. Визначені джерела

фінансування витрат. Обґрунтовано, що процеси відновлення гальмуються не стільки відсутністю необхідних обсягів фінансування, скільки неефективністю й непрозорістю їх використання. Зроблено висновок, що вирішенню проблеми сприятиме прийняття закону «Про засади відновлення України», розробка детального плану відновлення та розвитку регіонів; законодавче забезпечення дії прозорого механізму використання коштів Фонду ліквідації наслідків збройної агресії та порядку визначення пріоритетності об'єктів; посилення відповідальності учасників процесу відновлення за здійснення оцінки ефективності виконання відповідних бюджетних програм; забезпечення конкурентності в державних закупівлях для відбудови.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Робота містить 3 таблиці, 5 рисунків, має 6 додатків

Шифр: «Державний борг»

**ДЕРЖАВНИЙ БОРГ УКРАЇНИ: МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ТА
ОБСЛУГОВУВАННЯ**

АНОТАЦІЯ

Наукова робота під шифром «Державний борг», містить 30 сторінок, 31 джерело використаної літератури, містить 10 таблиць та 12 рисунків.

Методи дослідження включають системний аналіз, узагальнення, порівняльний аналіз, регресійний аналіз, а також економіко-статистичні методи прогнозування державного боргу.

Актуальність дослідження. У сучасних умовах фінансової та політичної нестабільності, а також повномасштабної війни в Україні, проблема ефективного управління державним боргом набула особливої актуальності. Зростання потреб у фінансуванні державних видатків, підтримці обороноздатності країни, соціальних гарантій та післявоєнної відбудови обумовлює стрімке збільшення як внутрішніх, так і зовнішніх державних запозичень.

Метою роботи є дослідження сучасного стану державного боргу України, аналіз факторів впливу, а також розробка рекомендацій щодо підвищення ефективності боргової політики держави.

Мета роботи обумовила необхідність вирішення наступних завдань: розкриття теоретичних засад управління державним боргом; аналіз стану державного боргу України; прогнозування та моделювання державного боргу.

Об'єктом дослідження є теоретичні та економічні аспекти управління та обслуговування державного боргу.

Предметом дослідження є механізми регулювання, обслуговування державного боргу в умовах сучасних економічних викликів.

У науковій роботі розкрито сутність, структуру та динаміку державного боргу, проаналізовано стан державного боргу, здійснення прогнозування та моделювання державного боргу та вплив факторів.

Ключові слова: державний борг, структура державного боргу, моделювання, прогнозування, лінії тренду.

**ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ**

АНОТАЦІЯ

1. Актуальність роботи: актуальність теми зумовлена кризовим станом національної економіки, значним дефіцитом ресурсів державного бюджету та необхідністю відновлення країни з метою досягнення довгострокового сталого економічного розвитку.

2. Мета: розробка науково обґрунтованих рекомендацій щодо підвищення ефективності управління державним бюджетом як інструментом досягнення сталого економічного розвитку України та її повоєнного відновлення.

3. Завдання: дослідити теоретико-методологічні основи ролі державного бюджету у досягненні сталого економічного розвитку країни; здійснити структурно-динамічний аналіз Державного бюджету України за останні роки; проаналізувати роль державного бюджету у фінансуванні розвитку промисловості та інфраструктури в кризових умовах; запропонувати шляхи вдосконалення використання ресурсів державного бюджету для відновлення стійких темпів економічного розвитку країни.

4. Об'єкт дослідження: Державний бюджет України

5. Предмет дослідження: відносини щодо використання Державного бюджету України як інструменту забезпечення сталого економічного розвитку.

6. Методи дослідження: загальнонаукові методи (аналіз, синтез, індукція, дедукція, порівняння, аналогія), статистичний та математичний аналіз, прогнозування та фінансово-аналітичні інструменти.

7. Загальна характеристика роботи: робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг роботи – 37 сторінок. Основний вміст викладено на 30 сторінках. Робота містить 3 таблиці та 3 рисунки.

Шифр: Королева тіней

**ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ
ПОДАТКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ**

Анотація

Актуальність. Формування дохідної частини місцевих бюджетів в умовах воєнного стану в Україні є одним з ключових завдань ефективної роботи органів місцевого самоврядування в територіальних громадах. Ключовими характеристиками місцевого самоврядування є спроможність, транспарентність, резильєнтність. Спроможні територіальні громади самостійно або через відповідні органи місцевого самоврядування можуть забезпечити належний рівень надання послуг у сфері охорони здоров'я, соціального захисту, освіти, культури, житлово-комунального господарства, при цьому, враховуючи наявні кадрові ресурси, фінансове забезпечення та розвиток інфраструктури відповідної адміністративно-територіальної одиниці. Однак такий контекст потребує належного фінансового забезпечення, що можливо реалізувати за рахунок ефективного формування податкового потенціалу місцевих бюджетів.

Разом з тим пріоритетність зменшення фінансової залежності муніципалітетів розвинених країн світу актуалізує дослідження сучасної парадигми формування податкового потенціалу місцевих бюджетів в Україні в контексті протидії викликам і загрозам воєнного стану. Тому об'єктивно необхідним у цьому контексті є пошук шляхів фінансової автономізації місцевого самоврядування за рахунок ефективного освоєння податкового потенціалу.

Мета наукової роботи полягає в моніторингу науково-теоретичних і практичних засад формування та нарощування податкового потенціалу місцевих бюджетів України в сучасних умовах протидії ризикам воєнного часу.

Реалізація мети дослідження передбачала визначення й вирішення таких **завдань**:

- розкрити теоретичний зміст податкового потенціалу в контексті забезпечення ефективного соціально-економічного розвитку територіальних громад;
- здійснити моніторинг факторів і аналіз показників податкового потенціалу місцевих бюджетів в контексті стимулювання інвестиційно-інноваційної діяльності в територіальних громадах;
- сформулювати шляхи модернізації податкового потенціалу місцевих бюджетів з урахуванням сучасних глобальних фінансово-економічних трендів і ризиків фінансовій безпеці України.

Об'єктом дослідження є податковий потенціал місцевих бюджетів України.

Предметом дослідження є науково-теоретичні, методичні та практичні засади формування фіскальних ресурсів держави та територіальних громад в умовах викликів воєнного стану.

Методи дослідження. Теоретичною і методологічною основою роботи є фундаментальні положення класичної та неокласичної теорій, теорії фінансів, фіскальної децентралізації, інституціоналізму. Для досягнення поставленої мети використано такі методи дослідження: діалектичний метод пізнання,

теоретичного узагальнення і порівняння, статистичного аналізу, графічного представлення, індукції, дедукції тощо.

Загальна характеристика результатів наукової роботи. Визначено науково-теоретичні та прагматичні засади формування податкового потенціалу місцевих бюджетів в Україні в сучасних умовах та в контексті стимулювання розвитку громад. Наведено дефінітивне визначення податкового потенціалу, іманентних ознак та ключових детермінант його формування й нарощування в умовах воєнного стану. Здійснено моніторинг методологічних підходів визначення та оцінювання податкового потенціалу місцевих бюджетів, що враховують міжнародні специфікації. Проведено аналіз показників надходжень податків і зборів до місцевих бюджетів України у звітному періоді, серед яких виявлено ключову роль податку на доходи фізичних осіб через його перерозподільчі механізми зарахуванням між рівнями бюджетів. Побудовано прогнозний тренд надходжень податку на майно до місцевих бюджетів України на період до 2027 року, який засвідчив позитивну динаміку незважаючи на ризики фіскальної безпеки держави. Запропоновано заходи тактичного та стратегічного характеру щодо удосконалення податкового потенціалу місцевих бюджетів в Україні, які враховують реалізм фіскальної політики, міжнародний прагматизм адміністрування місцевих податкових платежів, імплементацію технологій штучного інтелекту в систему оподаткування для підвищення фінансової спроможності територіальних громад та забезпечення їхнього сталого розвитку.

Ключові слова: публічні фінанси, податкова система, бюджетна політика, податковий потенціал місцевих бюджетів, адміністрування місцевих податків і зборів, оподаткування в умовах воєнного стану, розвиток територіальних громад.

ШИФР «Ліквідність»

НАУКОВА РОБОТА

на тему:

**«АНАЛІЗ ЛІКВІДНОСТІ СУБ'ЄКТА ПУБЛІЧНОГО СЕКТОРУ
ЕКОНОМІКИ»**

АНОТАЦІЯ
наукової роботи
на Всеукраїнський конкурс студентський наукових робіт
у 2024-2025 навчальному році
зі спеціалізації «Публічні фінанси» на тему:
«Аналіз ліквідності суб'єкта публічного сектора економіки»

ШИФР «Ліквідність»

Актуальність теми дослідження. Функціонування суб'єктів публічного сектора економіки, діяльність яких заснована на державній чи комунальній формі власності, пов'язане з ризиковим характером фінансово-господарської діяльності даних суб'єктів, визначенням рівня їх кредитоспроможності та інвестиційної привабливості, що в свою чергу вимагає від зазначених суб'єктів господарювання вміння здійснювати аналіз їх фінансового стану, зокрема ліквідності.

У сучасних умовах, що характеризуються кризовими явищами, спричиненими повномасштабним вторгненням росії на територію України, оцінка ліквідності суб'єктів публічного сектора економіки набуває особливої актуальності. Результати такого оцінювання є підґрунтям для прогнозування спроможності державних і комунальних підприємств виконувати свої зобов'язання перед контрагентами, а також визначення ефективності управління фінансовими ресурсами та розроблення стратегій стабілізації їх фінансового стану. Таким чином, якісний аналіз ліквідності стає невід'ємною складовою управлінських процесів у публічному секторі, що й обумовлює вибір цієї теми для наукового дослідження.

Метою роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів аналізу ліквідності суб'єкта публічного сектора економіки на прикладі ДП «Укрспецекспорт», а також розробка шляхів її підвищення.

Поставлена мета зумовила необхідність вирішення наступних завдань:

- дослідити сутність поняття ліквідності та її роль і значення в процесі діяльності суб'єкта публічного сектора економіки;

- визначити методичні підходи до аналізу ліквідності суб'єкта публічного сектору економіки;
- охарактеризувати фінансово-господарську діяльність ДП «Укрспецекспорт»;
- здійснити аналіз ліквідності ДП «Укрспецекспорт»;
- визначити напрями вдосконалення аналізу ліквідності суб'єкта публічного сектору економіки.

Об'єктом дослідження є економічні відносини, які виникають в процесі аналізу ліквідності суб'єкта публічного сектору економіки.

Предметом дослідження є ліквідність суб'єкта публічного сектору економіки .

Методами дослідження виступили: монографічний, метод наукової абстракції під час дослідження теоретичних засад аналізу ліквідності суб'єкта публічного сектору економіки; аналітичний, узагальнення даних, систематизація, порівняльний аналіз, табличний, графічний, деталізації, аналіз ретроспективних даних – під час аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства та його ліквідності.

Інформаційну основу роботи склали підручники, наукові посібники, ресурси мережі Інтернет, наукові статті, фінансова звітність ДП «Укрспецекспорт».

Загальна характеристика наукової роботи: робота складається з п'яти розділів, вступу, висновків, списку використаних джерел та додатків. Основний зміст роботи викладено на 30 сторінках. Робота включає 10 таблиць, 2 рисунка та 2 додатки. Список використаної літератури включає 27 найменувань.

Ключові слова: ліквідність, аналіз ліквідності, факторний аналіз.

ШИФР «ПОТРЕБИ УКРАЇНИ»

«ФІНАНСУВАННЯ ПОТРЕБ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ»

Анотація

Нестабільність макроекономічних процесів, війна в Україні, а відповідно і зростання боргового навантаження обумовлюють необхідність дослідження проблем фінансування сучасних потреб держави. Також зважаючи на те, що війна набула затяжного характеру Україні необхідно шукати альтернативні джерела фінансових ресурсів, що і обумовлює актуальність даного дослідження.

Метою дослідження є теоретико-практичні аспекти аналізу потреб України, виявлення основних проблем їх фінансування в умовах війни та розробка шляхів їх вирішення.

Відповідно до мети поставлені такі **завдання дослідження**: охарактеризувати сучасні потреби та макроекономічний стан України; здійснити аналітичний огляд доходів України; проаналізувати видатки України та джерела фінансування бюджету; визначити проблемні аспекти фінансування потреб України; обґрунтувати альтернативні шляхи фінансування потреб країни.

Об'єктом дослідження є процеси фінансування потреб України та їх вплив на макроекономічну стабільність.

Предметом дослідження є практичні аспекти аналізу рівня потреб України, джерел їх фінансування та обґрунтування альтернативних напрямів їх залучення.

Під час дослідження були використані такі **методи дослідження**: теоретичне узагальнення, економічний аналіз, статистичний метод, кореляційно-регресійний аналіз, прогнозування, порівняння, графічний та графо-аналітичний, системний та функціональний аналіз.

В основу даного дослідження було покладено здійснення аналітичних розрахунків, що стосуються огляду макроекономічної ситуації в Україні в цілому та боргового навантаження зокрема. На наступному етапі було досліджено структуру і динаміку доходів держави. Окремою складовою дослідження став аналітичний огляд видаткової частини бюджету та джерел його фінансування. На основі отриманих результатів дослідження було запропоновано ряд заходів щодо фінансового забезпечення потреб України у майбутньому.

Робота містить: вступ, чотири розділи, висновки, список використаної літератури, додатки. Кількість сторінок – 30, кількість таблиць – 2, кількість рисунків – 11, кількість використаних наукових джерел – 30.

Ключові слова: держава, борг, доходи, видатки, бюджет, потреби, фінанси.

**ПУБЛІЧНІ ЗАКУПІВЛІ У СІЛЬСЬКИХ РАДАХ:
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА НАПРЯМИ
УДОСКОНАЛЕННЯ**

АНОТАЦІЯ

Актуальність. Процеси закупівельної діяльності завжди були актуальними з поглядів теорії та практики. Особливого значення вони набувають у сучасних умовах, коли Україна перебуває у стані війни, а закупівлі для сільських територій відіграють критично важливу роль.

Сільські ради, як представники замовників публічних закупівель, мають не лише особливості у здійсненні своєї діяльності та виконання своїх функцій, але й у проведенні публічних закупівель. Важливість закупівельної діяльності сільських рад визначається впливом на розвиток сільських територій, які вони представляють. Актуальності теми дослідження додає той факт, що за останні роки існує незначна кількість наукових досліджень з організації та контролю публічних закупівель саме у сільських радах. Це можна пояснити тим, що такі дослідження вимагають наявності практичного досвіду та безпосереднього долучення до досліджуваного процесу. Водночас, існує ряд проблемних питань у цьому процесі, які потребують вирішення. Зокрема, це проведення закупівель для забезпечення потреб в умовах обмеженого фінансування, що, в свою чергу, вимагає більшої результативності у закупівлях, ефективного внутрішнього контролю та професіоналізації. Тому існує потреба більш детального дослідження для забезпечення виконання функцій і дотримання принципів закупівель саме у сільських радах.

Мета. Метою наукової роботи є дослідження особливостей організації та внутрішнього контролю публічних закупівель у сільських радах та накреслення напрямів удосконалення досліджуваних процесів.

Окреслена мета зумовила виконання таких завдань: визначити та узагальнити особливості процесу організації, проведення та внутрішнього контролю публічних закупівель у сільських радах; проаналізувати основні показники організації і контролю публічних закупівель сільських рад; визначити особливості та напрями внутрішнього контролю в сільських радах для удосконалення процесу закупівель; надати характеристику та визначити основні можливості використання аналітичних інструментів для

підвищення ефективності публічних закупівель; окреслити важливість професіоналізації публічних закупівель та основні напрями її підвищення.

Об'єкт і предмет. Дослідження проведено у Миколаївській області. Об'єктом дослідження є процес організації, проведення, оформлення, контролю та аналізу публічних закупівель в сільських радах. Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів організації та контролю публічних закупівель у сільських радах.

Використані методи дослідження. Організацію та контроль процесу публічних закупівель у сільських радах було досліджено з використанням загальноприйнятих наукових методів. Основні з них: історичний (при вивченні тенденцій і змін формування особливостей організації закупівель); системного підходу (при аналізі зв'язків між явищами та процесами закупівель); абстрактно-логічний (при визначенні та уточненні основних складових досліджуваних відносин); соціологічний (при проведенні опитування); монографічний (при розгляді передового досвіду окремих сільських рад); систематизації (при узагальненні та формуванні висновків); графічний (при візуалізації інформації) та інші.

Респондентами під час опитування виступали фахівці з публічних закупівель сільських рад Миколаївської області. Проведене опитування відображає особливості, основні показники, проблемні питання організації і контролю публічних закупівель у сільських радах та їх вплив на розвиток територіальних громад. Опитуванням охоплено 20 сільських рад Миколаївської області. Вони є представниками усіх територіальних районів області. Опитування відбувалося у двох формах: перша – особисте спілкування, друга – заповнення анкети. Період опитування склав два місяці – листопад і грудень 2024 року.

Загальна характеристика роботи. Наукова робота виконана на 31 сторінці друкованого тексту, включаючи анотацію та список використаних джерел. Структурно наукова робота складається з анотації, вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел; містить 4 таблиці та 4 рисунки. Список використаних джерел налічує 18 найменувань.

Шифр: «Фінансова автономія»

**«МІСЦЕВЕ ОПОДАТКУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ФІНАНСОВОЇ АВТОНОМІЇ ГРОМАД»**

АНОТАЦІЯ

У науковій роботі під шифром «Фінансова автономія» розглянуті актуальні теоретичні та практичні аспекти функціонування вітчизняної системи місцевого оподаткування. Місцеві податки і збори відіграють важливу роль у підтримці фінансової спроможності громад, зокрема у забезпеченні базових соціальних послуг та відновленні місцевої інфраструктури. Актуальність дослідження системи місцевого оподаткування в Україні зумовлена необхідністю зміцнення фінансової автономії територіальних громад, що набуває особливої важливості в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення.

Метою наукової роботи є поглиблення теоретико-методичних засад функціонування вітчизняної системи місцевого оподаткування та окреслення перспектив її оптимізації як фінансової бази автономії територіальних громад.

Відповідно до визначеної мети у науковій роботі окреслено і вирішено таке **основне завдання** – здійснити моніторинг сучасних реалій функціонування системи місцевого оподаткування в Україні і запропонувати шляхи подальшого вдосконалення механізму формування фінансової бази територіальних громад за рахунок власних джерел.

Об'єктом дослідження є система місцевого оподаткування в Україні як інструмент забезпечення фінансової автономії громад.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні аспекти функціонування системи місцевого оподаткування в умовно безпековий період та в період повномасштабної війни.

Наукова новизна роботи полягає в обґрунтуванні та розробленні інструментарію формування фінансової бази територіальних громад на засадах зміцнення місцевого податкового потенціалу, що забезпечує посилення їх фінансової автономії в умовах інституційної невизначеності.

Наукова робота містить 2 розділи, загальним обсягом 30 сторінок. Для більш чіткого викладення матеріалу подано 8 таблиць та 8 рисунків. У роботі використані законодавчі та нормативні документи України, наукові розробки та навчальні посібники, періодична література, Інтернет-ресурси загальною

кількістю 21 джерела.

В процесі дослідження особлива увага приділялася науковим дослідженням таких авторів: Р. Бачо, О. Кириленко, М. Пасічного, А. Славкової, С. Юшко та інших. Разом з тим, питання створення ефективної системи місцевих податків і зборів для забезпечення фінансової автономії та фінансової самодостатності територіальних громад потребують поглибленої уваги.

У процесі вирішення поставлених завдань використані методи системного підходу, теоретичного узагальнення, наукової абстракції, аналізу і синтезу.

До роботи додаються копії статті, опублікованої у науковому фаховому виданні категорії Б, і тез наукової конференції автора, а також довідка впровадження результатів наукової роботи в навчальний процес.

Ключові слова: публічні фінанси, місцеві бюджети, податкові надходження, місцеве оподаткування, податок на майно, єдиний податок, місцеві збори, територіальні громади, фінансова автономія.

ШИФР РОБОТИ

ФІНРЕГІОН

НАЗВА РОБОТИ

**УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ З
УРАХУВАННЯМ РЕГІОНАЛЬНОГО ФАКТОРУ**

АНОТАЦІЯ

Актуальність теми. Сталий розвиток сільського господарства є одним із ключових напрямів забезпечення продовольчої, економічної та екологічної безпеки країни. Фермерські господарства, як основа малого та середнього аграрного бізнесу, відіграють особливу роль у цьому процесі, поєднуючи виробничу функцію із соціальною відповідальністю перед місцевими громадами та природним середовищем. Водночас, їхній сталий розвиток значною мірою залежить від ефективності державної фінансової підтримки.

У процесі трансформації аграрної політики України в контексті євроінтеграції, децентралізації управління та кліматичних викликів, виникає необхідність перегляду підходів до фінансової підтримки фермерства. Зокрема, важливо перейти від уніфікованого, централізованого механізму до адаптивної, регіонально чутливої моделі, яка б відповідала пріоритетам сталого розвитку та реальним потребам фермерів у різних частинах країни.

Недостатньо опрацьованими залишаються питання розробки адаптивної моделі фінансової підтримки з урахуванням регіонального чинника, рівня екологічної вразливості територій, демографічної структури сільських громад та їхнього потенціалу до трансформацій. Крім того, потребують подальшого вивчення інструменти, які б стимулювали фермерські господарства до впровадження практик соціальної відповідальності, раціонального природокористування та інноваційного розвитку.

Таким чином, комплексне дослідження можливостей удосконалення державної фінансової підтримки сталого розвитку фермерських господарств із врахуванням регіональних особливостей є актуальним як у науковому, так і в практичному вимірах.

Метою дослідження є обґрунтування теоретичних підходів та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення механізмів державної фінансової підтримки фермерських шляхом розробки адаптивної моделі фінансування, яка

б сприяла сталому розвитку фермерських господарств в Україні з урахуванням регіонального фактору.

Для досягнення поставленої мети визначено такі **завдання**:

- проаналізувати стан і динаміку державної фінансової підтримки фермерських господарств в Україні;
- визначити регіональні особливості розвитку фермерських господарств у контексті сталого розвитку;
- дослідити національні та європейські підходи до формування механізмів підтримки сталого сільського господарства;
- виявити недоліки чинних фінансових інструментів підтримки фермерства з урахуванням критеріїв сталого розвитку;
- розробити адаптивну модель удосконалення державної фінансової підтримки фермерських господарств з урахуванням регіонального контексту;
- сформувати практичні рекомендації для органів влади щодо впровадження диференційованої політики фінансової підтримки фермерства.

Об'єкт дослідження: механізм державної фінансової підтримки фермерських господарств.

Предмет дослідження: організаційно-економічні засади та інструменти удосконалення державної фінансової підтримки сталого розвитку фермерських господарств з урахуванням регіонального чинника.

При написанні роботи використовувались такі загальнонаукові та спеціальні **методи дослідження**: *метод теоретичного узагальнення* (для уточнення, структуризації та систематизації категоріального апарату, пов'язаного із державною фінансовою підтримкою, принципами сталого розвитку та особливостями функціонування фермерських господарств в Україні); *методи індукції, дедукції, аналізу, синтезу та логіки* (для збору, обробки, аналізу та інтерпретації емпіричних і теоретичних даних, отриманих з вітчизняних та зарубіжних джерел); *системний підхід* (для комплексного розгляду механізму державної підтримки фермерських господарств як цілісного явища, що охоплює інституційні, фінансові, екологічні та соціальні компоненти);

методи порівняння та співставлення (для аналізу відмінностей і подібностей регіональних підходів до державної підтримки аграрного сектору, а також міждержавного порівняння (з країнами ЄС)); *метод кластерного аналізу* (для виокремлення груп регіонів за схожими ознаками аграрного потенціалу та потреб у фінансовій підтримці); *графічний метод* (для візуалізації динаміки фінансових потоків, розподілу ресурсів, результатів аналізу ефективності інструментів підтримки та диференціації регіонів); *метод спостереження* (для збору емпіричних даних, що характеризують практики фермерських господарств у різних регіонах); *метод узагальнення* (для формулювання висновків щодо впливу регіонального чинника на ефективність фінансової підтримки та готовності місцевої влади до співучасті в програмах сталого розвитку); *SWOT-аналіз* (для виявлення сильних і слабких сторін, можливостей і загроз чинної системи державної підтримки фермерських господарств).

Загальна характеристика роботи: дослідження є комплексним за своїм характером, поєднує теоретичний аналіз механізмів державної підтримки аграрного сектору з прикладним регіональним підходом. Воно ґрунтується на принципах міждисциплінарності та сталого розвитку, враховує сучасні виклики трансформації аграрної політики, децентралізації та інтеграції України до європейського простору.

У процесі дослідження сформована адаптивна модель удосконалення державної підтримки фермерських господарств, яка передбачає застосування варіативних інструментів залежно від специфіки регіонів. Результати мають практичну значущість для формування державної аграрної політики, розробки програм підтримки сталого сільського розвитку, а також можуть бути використані органами місцевого самоврядування.

Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, переліку використаних джерел з 40 найменувань, додатків. Основний текст викладений на 30 сторінках комп'ютерного тексту, робота містить 5 таблиць, 2 додатки.

ФІСКАЛЬНА СТАБІЛЬНІСТЬ

«ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ»

Анотація

Актуальність теми. Місцеві бюджети України відіграють ключову роль у забезпеченні розвитку територіальних громад та зміцненні фінансової безпеки держави, особливо в умовах війни та повоєнного відновлення. Значне скорочення економічної активності, зростання соціальних витрат та необхідність залучення додаткових ресурсів створюють нові виклики для управління місцевими фінансами. Важливим є аналіз стану місцевих бюджетів, їхніх доходів і видатків, виявлення напрямів мобілізації ресурсів, а також визначення напрямів зміцнення фінансової стійкості громад для забезпечення ефективного розподілу ресурсів, прозорості управління та сталому розвитку регіонів України у складних умовах сьогодення.

Метою наукової роботи є визначення шляхів зміцнення фінансової стійкості місцевих бюджетів та нарощення їх фінансових ресурсів в Україні в умовах повномасштабної війни та післявоєнного відновлення економіки.

Досягнення цієї мети зумовило необхідність вирішення таких **завдань**:

- з'ясувати теоретичні основи функціонування місцевих бюджетів;
- оцінити вплив викликів військового часу на фінансову стійкість місцевих бюджетів в Україні;
- запропонувати фінансові механізми відновлення місцевих бюджетів за умов сучасних викликів та загроз.

Об'єктом дослідження є місцеві бюджети України в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення., **предметом** – теоретичні та прикладні аспекти забезпечення фінансової стійкості місцевих бюджетів у контексті сталого розвитку територіальних громад в умовах сучасних викликів та загроз.

Методи дослідження. У дослідженні було застосовано загальнонаукові та спеціальні методи для досягнення наукових результатів. Історичний метод використовувався для визначення особливостей формування та розподілу доходів і видатків місцевих бюджетів у різні періоди часу. Аналіз та синтез дали змогу оцінити елементи фінансової моделі та визначити інструменти підвищення загального добробуту громад відповідно до цілей сталого розвитку.

Метод наукового абстрагування застосовувався для узагальнення термінологічного апарату дослідження, а системний аналіз допоміг дослідити динаміку доходів і видатків місцевих бюджетів та виявити взаємозв'язки між різними чинниками впливу. Економіко-статистичні методи були використані для аналізу структури та динаміки доходів і видатків, а кореляційний аналіз дозволив встановити взаємозв'язки між зміною макроекономічних показників та динамікою сукупних доходів місцевих бюджетів.

У роботі здійснено оцінку фінансової стійкості місцевих бюджетів в Україні в період воєнного стану. Досліджено динаміку доходів і витрат місцевих бюджетів, а також структуру дохідної частини місцевих бюджетів, зокрема виділено вплив надходжень міжбюджетних трансфертів. За допомогою кореляційного аналізу виявлено зв'язки істотних чинників з місцевими бюджетами, зокрема вплив фінансових ресурсів підприємств, тіньової економіки, державного боргу та відсоткових ставок за депозитами та кредитами на місцеві бюджети. Запропоновано модель забезпечення органами місцевого самоврядування загального добробуту громад відповідно до цілей сталого розвитку. Оцінено механізми відновлення місцевих бюджетів у післявоєнний період і запропоновано шляхи залучення додаткових коштів до бюджетів територіальних громад.

Шифр «єПодатки»

**«Податкові надходження Державного бюджету України (на матеріалах
Головного управління Державної податкової служби України
у Хмельницькій області)»**

Анотація

наукової роботи під шифром «єПодатки»

Актуальність теми. Податкові надходження є основним джерелом формування доходів Державного бюджету України, забезпечуючи фінансування критично важливих функцій держави. В умовах воєнного стану Україна стикається з безпрецедентними викликами, які зменшують обсяги податкових надходжень через скорочення економічної активності та релокацію бізнесу. Хмельницька область є одним із регіонів, де формування податкових надходжень має важливе значення для наповнення державного бюджету, оскільки регіональний бізнес продовжує функціонувати навіть за умов воєнних дій. Аналіз діяльності Хмельницької ГУ ДПС у цьому аспекті є важливим для розробки практичних рекомендацій щодо збільшення податкових надходжень.

Метою наукової роботи є обґрунтування теоретичних засад податкових надходжень й оцінювання практичних аспектів їх формування у довоєнний період і в умовах воєнного стану та розроблення основних напрямів їх збільшення у повоєнний час.

Для досягнення поставленої мети були визначені та послідовно вирішені такі **завдання**: дослідження соціально-економічної сутності податкових надходжень та їх місця у доходах бюджету; визначення класифікаційних ознак податкових надходжень державного бюджету; аналіз формування податкових надходжень у державному бюджеті довоєнного періоду та в умовах воєнного стану; оцінка податкових надходжень у доходах державного бюджету; розробка основних напрямів формування податкових надходжень державного бюджету України у післявоєнний період.

Об'єкт дослідження – фінансові відносини у процесі формування податкових надходжень в Державному бюджеті України.

Предмет дослідження – теоретичні та організаційні аспекти податкових надходжень Державного бюджету України на матеріалах Головного управління Державної податкової служби у Хмельницькій області.

Методи дослідження. У процесі дослідження використовувалися загальнонаукові та спеціальні методи: аналіз і синтез (для структуризації теоретичних положень та узагальнення висновків), економіко-статистичні методи (для аналізу динаміки та структури податкових надходжень), прогнозування (для оцінки перспектив зростання податкових надходжень у контексті цифровізації), графічний метод (для візуалізації результатів дослідження).

Структура роботи. Наукова робота складається зі вступу, 3 розділів, 5 підрозділів, висновків, списку використаних джерел, що налічує 27 найменувань. Загальний обсяг роботи становить 34 сторінки, з них 30 сторінок основного тексту; робота містить 4 таблиці і 4 рисунки